

Mjölby kommun, Arbetsutskott 2025-02-24

§ 35

Diarienummer: KS/2024:5, KS/2024:1

Återrapportering av Omsorgs- och socialnämndens hantering av budgetavvikelse 2024 och plan för budget i balans 2025**Bakgrund**

Omsorgs- och socialnämnden har prognostiserat underskott mot budget sedan februari 2022 och har sedan dess arbetat med att få sin ekonomi i balans. Kommunstyrelsen har noga följt nämndens ekonomiska utveckling och har vid flertal tillfällen begärt in åtgärdsplaner för en ekonomi i balans.

Kommunstyrelsen beslutade enligt § 227/ 2024 att uppdra till omsorgs- och socialnämnden att i samband med bokslut 2024 inkomma med en ekonomisk analys av verksamheterna både avseende 2025 och utifrån de långsiktiga utmaningarna samt uppföljning av framtagna åtgärdsplan för ekonomi i balans.

Sammanfattning

På omsorgs- och socialnämndens sammanträde 2025-01-28 fattade nämnden beslut om att fastställa uppföljningen av Mål och budget 2024. I underlagen för ärendet finns en återrapportering utifrån uppdraget från kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2025-02-18

Omsorgs- och socialnämndens uppföljning av mål och budget 2024

Omsorgs- och socialnämndens beslut § 12/ 2025

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen tar del av återrapporteringen av uppdrag enligt KS §227/ 2024.
2. Kommunstyrelsen avslutar uppdraget.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Omsorgs- och socialnämnden
Ekonomiavdelningen
Akten

Kommunstyrelsens förvaltning

Datum 2025-02-18
Diarienummer KS/2024:5Handläggare
Hannes Tomasson
Telefon

Kommunstyrelsen

Återrapportering av Omsorgs- och socialnämndens hantering av budgetavvikelse 2024 och plan för budget i balans 2025

Bakgrund

Omsorgs- och socialnämnden har prognostiserat underskott mot budget sedan februari 2022 och har sedan dess arbetat med att få sin ekonomi i balans. Kommunstyrelsen har noga följt nämndens ekonomiska utveckling och har vid flertal tillfällen begärt in åtgärdsplaner för en ekonomi i balans.

Kommunstyrelsen beslutade enligt § 227/ 2024 att uppdra till omsorgs- och socialnämnden att i samband med bokslut 2024 inkomma med en ekonomisk analys av verksamheterna både avseende 2025 och utifrån de långsiktiga utmaningarna samt uppföljning av framtagna åtgärdsplaner för ekonomi i balans.

Sammanfattning

På omsorgs- och socialnämndens sammanträde 2025-01-28 fattade nämnden beslut om att fastställa uppföljningen av Mål och budget 2024. I underlagen för ärendet finns en återrapportering utifrån uppdraget från kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2025-02-18

Omsorgs- och socialnämndens uppföljning av mål och budget 2024

Omsorgs- och socialnämndens beslut § 12/ 2025

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen tar del av återrapporteringen av uppdrag enligt KS §227/ 2024.
2. Kommunstyrelsen avslutar uppdraget.

Beslutet skickas till
Omsorgs- och socialnämnden
Ekonomiavdelningen
Akten

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-02-18
Diarienummer KS/2024:5

Kommunstyrelsens förvaltning

Andreas Capilla
Kommundirektör

Mjölby kommun, Kommunstyrelsen 2024-11-13

§ 227

Diarienummer: KS/2024:5

Hantering av omsorgs- och socialnämndens budgetavvikelse 2024

Bakgrund

Omsorgs- och socialnämnden har prognostiserat underskott mot budget sedan februari 2022 och har sedan dess arbetat med att få sin ekonomi i balans. Kommunstyrelsen har noga följt nämndens ekonomiska utveckling och har vid flertal tillfällen begärt in åtgärdsplaner för en ekonomi i balans.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har varit tydlig med att omsorgs- och socialnämnden måste vidta åtgärder i verksamheten för att hålla budget. Kommunstyrelsen har begärt redovisning av åtgärder, bistått med personella resurser och tilldelat ospecificerat budgettillskott för att ge omsorgs- och socialnämnden så bra förutsättningar som möjligt. Detta arbete har skett i nära och bra dialog med omsorgs- och socialnämnden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2024-11-04

Ekonomichef redogör för ärendet.

Yrkande

Cecilia V. Burenby (S): yrkar på förtydligande i beslutspunkt 1 om att kommunstyrelsen godkänner omsorgs- och socialnämndens prognostiserade budgetavvikelse 2024.

Lars-Åke Pettersson (M): yrkar bifall till förslaget med förtydligande enligt Cecilia V. Burenby (S).

Beslutsgång

Ordförande Cecilia V. Burenby (S), ställer proposition på Cecilia V. Burenby (S) förslag om förtydligande och finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla förslaget med förtydligande.

Beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner omsorgs- och socialnämndens prognostiserade budgetavvikelse 2024.
2. Kommunstyrelsen uppdrar till omsorgs- och socialnämnden att i samband med bokslut 2024 inkomma med en ekonomisk analys av verksamheterna både avseende 2025 och utifrån de långsiktiga utmaningarna samt uppföljning av framtagna åtgärdsplaner för ekonomi i balans.

Beslutet skickas till
Omsorgs- och socialnämnden
Ekonomiavdelningen
Akten

Mjölby kommun, Omsorgs- och socialnämnden 2025-01-28

§ 12

Diarienummer: OSN/2024:13

Uppföljning Mål och budget - Tertialrapport T3 2024

Bakgrund

Efter varje avslutat budgetår följs nämndens mål och budget upp. Den uppföljningen ligger sedan till grund för kommunens gemensamma årsredovisning där delar ur respektive nämnds uppföljning plockas in.

För år 2024 hade omsorgs- och socialnämnden tre mål från kommunfullmäktige och två egna, nämndspecifika, mål. Nämndens prognoser har under året visat 15,9 mkr respektive drygt 14 mkr i underskott vid de två tertialuppföljningarna som gjorts per sista april och per sista augusti.

Sammanfattning

Omsorg- och socialnämndens uppföljning visar att ett av tre mål från kommunfullmäktige uppfylls; målet gällande fysisk och psykisk hälsa för barn och unga. Resterande två mål, som dels följs upp genom hur mycket personal från hemtjänsten som en hemtjänsttagare möter och dels följs upp genom enkät om inflytande och tid inom äldreomsorgen, uppfylls ej.

Nämnden uppfyller inte heller sina två nämndspecifika mål. En förbättring har skett avseende målet om utredningstid för myndighetsenheten barn och unga, där målet endast marginellt ej uppfylls.

Årets ekonomiska resultat visar -11,1 mkr jämfört med budget, vilket kan ses i ljuset av 2023 års ekonomiska resultat om -40,5 mkr. Under hösten 2024 har förvaltningens prognoser visat ca -16 mkr i underskott. Sedan dess har bland annat tilläggsanslag tillkommit nämndens budget om 2,7 mkr.

De största ekonomiska avvikelserna 2024 finns inom följande poster:

- Köp av externa boendeplatser inom LSS	-6,8 mkr
- Köp av externa placeringar för barn och unga	-5,9 mkr
- Tillfälliga konsulter inom myndighetsenheterna	-5,2 mkr

Vid 2023-års bokslut visades omfattande underskott i hemtjänstorganisationen om -15 mkr, vilket nu sjunkit till knappa -2 mkr 2024 avseende hemtjänstorganisationen. En omfattande åtgärdsplan har upprättats för en ekonomi i balans med budget. Denna har arbetats intensivt med under året, vilket kommer fortsätta in i 2025 där de ekonomiska effekterna av åtgärderna beräknas få relativt tydligt genomslag i nämndens ekonomi. Detta har lett till att det finns en ljusning i prognosen för budgetåret 2025, bortsett från en osäkerhet som råder gällande långsiktig finansiering av Vifolkagårdens vårdboende och hemtjänst i Mantorp.

Yrkande

Handslag för Mjölby, genom Anna Johansson (S) yrkar: Med anledning av att tidigare planerade åtgärder för att nå en budget i balans har blivit förskjutna, uppdrar omsorgs- och socialnämnden till förvaltningen att:

1. Uppdatera åtgärdsplanen genom en översyn och uppdatering av befintlig åtgärdsplan för att säkerställa att den är anpassad till den nuvarande situationen och de nya tidsramarna.

§ 12 fortsättning

2. Identifiera och prioritera de åtgärder som kan genomföras snarast för att minska budgetunderskottet.
3. Löpande återrapporera till nämnden avseende åtgärdernas genomförande.
4. Löpande utvärdera effekterna av de genomförda åtgärderna och justera planen vid behov för att säkerställa att målen om en budget i balans nås.

Uppdraget ska redovisas vid omsorgs- och socialnämndens sammanträde den 1 april 2025.

Hamid Youssefi (SD) yrkar på att uppdateringen av nämnduppdragen skall omfatta en tidsplan för när åtgärderna kan genomföras för att ge ekonomisk effekt samt när de ska del- och slutredovisas för nämnden.

Handslag för Mjölby yrkar avslag på Hamid Yossefis (SD) yrkande med motiveringen att nämnden inte har rådighet att tidsätta alla uppdrag.

Ajournering

Sammanträdet ajourneras 5 minuter för gruppvisa överläggningar.

Beslutsgång

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag och finner att nämnden bifaller.

Ordförande ställer proposition på Handslagets yrkande och finner att nämnden bifaller.

Ordförande ställer proposition på Hamids yrkande mot Handslagets avslagsyrkande och finner att nämnden avslår yrkandet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse - Uppföljning Mål och budget - Tertialrapport T3 2024, 2025-01-24

Nämndens uppföljning av mål och budget 2024.

Bilaga 1a: Årsplan för kund- och medborgarundersökningar

§ 12 fortsättning

Beslut

1. Omsorgs- och socialnämnden fastställer uppföljningen av Mål och budget 2024 inklusive bilaga 1.
2. Förvaltningen får i uppdrag att:
 - Uppdatera åtgärdsplanen genom en översyn och uppdatering av befintlig åtgärdsplan för att säkerställa att den är anpassad till den nuvarande situationen och de nya tidsramarna.
 - Identifiera och prioritera de åtgärder som kan genomföras snarast för att minska budgetunderskottet.
 - Löpande återrapporera till nämnden avseende åtgärdernas genomförande.
 - Löpande utvärdera effekterna av de genomförda åtgärderna och justera planen vid behov för att säkerställa att målen om en budget i balans nås.
 - Uppdraget ska redovisas vid omsorgs- och socialnämndens sammanträde den 1 april 2025.
3. Omsorgs- och socialnämnden avslår Hamid Youssefis (SD) yrkande.

Reservation

Hamid Youssefi (SD) reserverar sig mot beslutspunkt 3 till förmån för eget yrkande.

—

Beslutet skickas till
Akten
Kommunstyrelsen
Ekonomiavdelningen

Mjölby kommun

Nämndens uppföljning av mål och budget 2024

Omsorgs- och socialnämnden

Beslutas av omsorgs- och socialnämnden 2024-01-28/§ 12

Diarienummer: OSN/2024:13

Dokumentansvarig nämnd: omsorgs- och socialnämnden

Dokumentansvarig tjänsteperson: förvaltningschef

Innehåll

1.	Nämndens uppdrag	3
1.1	Verksamhetsidé.....	3
2.	Redogörelse av verksamhet	3
2.1	Viktiga händelser under året	3
2.2	Kvalitetsarbete	4
2.3	Uppföljning av kommunfullmäktiges mål till nämnden.....	6
2.4	Uppföljning av nämndspecifika mål	9
2.5	Redovisning av särskilda satsningar	9
3.	Ekonomi.....	11
3.1	Driftredovisning	11
3.2	Investeringsredovisning	19
4.	Personal.....	19
5.	Styrtal	20
6.	Intern kontroll	21

1. Nämndens uppdrag

Omsorgs- och socialnämnden skapar förutsättningar för ett självständigt och aktivt liv för och tillsammans med invånare, oavsett ålder och livssituation. Nämnden ansvarar för kommunens äldreomsorg, hälso- och sjukvård, försörjningsstöd, missbruksvård och stöd till barn, familjer och ungdomar. Nämnden har även ansvar för arbetsmarknadsåtgärder, integrationsfrågor och frågor som rör personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning

1.1 Verksamhetsidé

Människor, själva anledningen till att vi finns.

Omsorgs- och nämnden har ett tydligt uppdrag - vi finns till för människor. Genom våra insatser bidrar vi till ett självständigt och aktivt liv med meningsfull sysselsättning. Utveckling och trygghet i vardagen är vår drivkraft. Vår gemensamma målbild är att skapa bra välfärdstjänster för alla. Det förutsätter ett stort och kunnigt engagemang. Likaså modiga satsningar på innovativ teknik i framkant. På så sätt skapar vi möjligheter som gör skillnad.

2. Redogörelse av verksamhet

2.1 Viktiga händelser under året

Ett fortsatt arbete för en budget i balans fortgår. Fyra ytterligare åtgärder beslutades av omsorgs- och socialnämnden i juni, varav avvecklingen av Kungsvägens HVB har slutförts. Vårdboendet Sankta Ingrid kommer att avvecklas under början av 2025. Arbetet med införandet av bilaga J som arbetsmodell pågår inom LSS. Antal trygghetsvårdare/vårdinnor på mötesplatserna har minskat med två årsarbetare. En förstärkt förvaltningsövergripande vakansprövning har införts. Bemanningsprojektet som påbörjades inom hemtjänsten har fortsatt och omfattar nu även boenden inom LSS och Äldreomsorg.

Det stora underskottet av antalet LSS-boendeplatser i egen regi medverkar till en tydlig kostnadsökning för externa placeringar (köpta platser) inom LSS. Ett intensifierat arbete pågår för att komma till rätta med det, utifrån de enskildas behov och det ekonomiska underskottet inom området. Bland annat utreds tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen ett snabbspår LSS för att utöka antalet platser i egen regi. Förstudien presenteras under första kvartalet 2025.

En av slutsatserna i den fördjupade analysen av omsorgs- och socialnämndens ekonomiska situation som gjordes på uppdrag av nämnden 2023 var att resursfördelningen från kommunfullmäktige till nämnden behövde stärkas. Då nämnden inte ersattes för ökande volymer vid externa placeringar. Kommunstyrelsens förvaltning påbörjade under hösten i samarbete med omsorgs- och socialförvaltningen uppdraget med att se över möjligheterna att ta fram en resursfördelningsmodell inom LSS som på ett övergripande plan speglar volymförändringar inom området. Detta har resulterat i ett förslag till en ny resursfördelningsmodell från kommunfullmäktige till nämnd som kan komma att tillämpas från och med budgetåret 2026.

Förberedelsearbete har påbörjats inför socialtjänstens omställning till en ny socialtjänstlag som ska träda i kraft den 1 juli 2025. Ett första statsbidrag för att göra kommunala läges- och behovsanalyser har tagits emot och påbörjats, en utvecklingsledare har rekryterats för att långsiktigt leda arbetet med framtagandet av en gemensam strategi för förvaltningens arbete framåt.

Med anledning av en brand på Bokens vårdboende aktiverades omsorgs- och socialförvaltningens krisgrupp under sommaren. Förutom arbete med de materiella skadorna har förvaltningen arbetat med krisstöd och utvärdering av hanteringen av inträffade händelser med stöd av Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) vägledning. Med anledning av bland annat branden har antalet tillgängliga vårdplatser minskat tillfälligt.

Region Östergötland har från och med den 1 juli 2025 sagt upp den överenskommelsen kring betalningsansvar som gällt i länet vid utskrivning från sjukvården och ersätts med Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård.

Inom förvaltningen pågår flera utvecklingsarbeten inom Nära vård. Inom individ- och familjeomsorgen (IFO) pågår flera samverkansprojekt med både interna och externa aktörer.

Från och med den 1 april 2024 tog en ny privat utförare över driften av Vifolkagårdens vårdboende, kostverksamhet samt hemtjänstverksamhet i Mantorp. Efter de uppföljningar som förvaltningen gjort gällande ekonomiska, personalekonomiska samt verksamhets- och kvalitetsparametrar har resultaten sammanställs och analyseras och förbättringsåtgärder begärts in av den privata utföraren. Den privata utföraren har inte svarat upp som förväntat vilket resulterat i återkrav samt vite om totalt 2,8 miljoner kronor (mkr) samt en uppsägning av avtalet. Det innebär att kommunen tar över driftansvaret för Vifolkagårdens vårdboende, kostverksamhet samt hemtjänstverksamhet i Mantorp i kommunal regi från och med 11 april 2025.

2.2 Kvalitetsarbete

Förvaltningen har utvecklat det processorienterade arbetssättet genom att bland annat genomföra och utveckla processkartläggningar med tillhörande rutiner och standardiserade arbetssätt. Även projekt i olika omfattning har genomförts enligt kommunens modell. Avseende kvalitetsarbete, process- och verksamhetsutveckling kan nämnas avvikelshantering, bemanning, planering och schemaläggning, uppföljning och egenkontroll, gemensam administration och besöksmottagning inom individ- och familjeomsorgen, ärendehanteringsprocess digitalt (via Topdesk), arbetsgång för arbete med trygghetsskapande teknik samt förvaltningens krisstabsarbete.

Projektet med framtagande av verksamhetsdata inom samtliga verksamhetsområden har fortskridit med stöd av ekonomistrateg från kommunstyrelseförvaltningen. Verksamhetsdata och statistik är grundläggande vid uppföljningar och för att bevaka verksamheten och väsentligt för att säkerställa och utgöra en del av beslutsunderlag.

Systematiska uppföljningar är nödvändiga för att säkerställa kvaliteten i verksamheten genom att identifiera vad som fungerar tillfredställande och vad som behöver utvecklas och förbättras. Uppföljningsarbetet har intensifierats bland annat genom uppföljningar både av de externa utförarna och för verksamheterna i egen regi. Uppföljningarna gäller ekonomiska, personalekonomiska samt verksamhets- och kvalitetsparametrar. Resultaten sammanställs och analyseras, förbättringsåtgärder vidtas och redovisas regelbundet till omsorgs- och socialnämnden.

42 klagomål och synpunkter har diarieförts av förvaltningen. För att säkerställa att dessa har tagits emot och bakomliggande orsaker har analyserats med främsta syfte att vidta nödvändiga åtgärder

och minimera risken för att det händer igen, har rutinen avseende hanteringen tydliggjorts. Klagomålen och synpunkterna har under året redovisats till omsorgs- och socialnämnden i den kvalitetsredovisning som sker i samband med varje tertiäl tillsammans med avvikelser enligt SoL, LSS och HSL samt personuppgiftsincidenter.

Utveckling av olika e-tjänster pågår, bland annat möjligheten att lämna synpunkter och/eller klagomål via verksamhetssystemet. Under 2024 har följande e-tjänster publicerats:

- Stödgrupp för barn och unga - anmälan
- Kontakt med rehabiliteringen
- Orosanmälan vid misstanke eller kännedom om att barn 0-20 år far illa.
- Boka tid för enskilt samarbetsamtal
- Föräldrautbildning COPE – anmälan
- Intresseanmälan - behandling för närstående till någon med beroendeproblematik

Förvaltningens ärendeprocess med ingång via Topdesk, har utvecklats för att öka förutsättningarna att förvaltningen och förbättringar av verksamhetssystemet hanteras på resurseffektiva sätt. Medarbetare kan skicka in förslag till förbättringar/förändringar som gäller arbetssätt, utvecklingsområden med mera. Exempel har varit förslag och behov en ny process av uppstart av nytt boende och nya funktioner i verksamhetssystemet. Samtidigt har förvaltningsmodellen för verksamhetssystemet utvecklats och reviderats.

Breddinförande av välfärdstekniska lösningar har genomförts i samverkan med Kompetenscenter inom SKR som en del av ett gemensamt handlag för välfärdsutveckling. En kartläggning och behovs- och nulägesbeskrivning av verksamheten har gjorts. Kartläggningen och analysen utgör underlag till fortsatt utvecklingsarbete och prioriteringar av trygghetsskapande digitala insatser såsom trygghetslarm, trygghetskamera, GPS klocka, läkemedelsrobot.

Det grundläggande värdegrundsarbetet genomförs på ett standardiserat och systematiskt sätt, bland annat genom fortsatt implementering, uppföljning och fördjupning av evidensbaserade metoder och förhållningssätt, Barnets behov i centrum, BBIC och Individens behov i centrum, IBIC. Sedan tidigare är BBIC och IBIC implementerat på myndighetsdelen inom individ- och familjeomsorgen. För att implementera IBIC som metod och arbetssätt har under året ett projekt genomförts i samverkan mellan myndighet och utförare. Medarbetare från samtliga verksamhetsområden har i arbetsgrupper, referensgrupper och genom nätverk deltagit och bidragit till utvecklingen av hållbara och långsiktiga arbetssätt.

Omsorgs- och socialförvaltningen har deltagit i planerade nationella brukarundersökningar som genomförts av Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). På grund av för få svarande i vissa områden har inget resultat kunnat tas fram för vissa berörda verksamheter. Resultaten för äldreomsorgens verksamheter har legat till grund för förbättringsarbete med fokus på genomförandeplaner och dokumentation samt den enskildes delaktighet. Resultaten är publicerade på kommunens hemsida.

Socialtjänstens omställning mot ny socialtjänstlag har påbörjats inom individ- och familjeomsorgen. Enheterna barn och unga samt råd, stöd och behandling har deltagit i Nationell uppföljning av socialtjänstens omställning (NUSO). Individ- och familjeomsorgen har deltagit i 2 av 3 av NUSO:s studier. Delstudie 1 avser utredningar och insatser. Under 2024 följde kommunerna upp de barnavårdsutredningar som avslutats mellan den 1 oktober 2023 och den 31 mars 2024. Med start i april 2025 görs en uppföljande studie av de barn som fått minst en biståndsbedömd insats.

Delstudie 2 avser insatser utan bistånd och följer upp i vilken omfattning barn, unga och familjer tar del av icke biståndsprövade insatser, och hur mycket personalresurser socialtjänsten lägger på förebyggande insatser utan biståndsprövning.

2.3 Uppföljning av kommunfullmäktiges mål till nämnden

Kommunfullmäktiges mål	Utgångsläge Mål och budget 2024-2026	Bedömning	Målvärde	Senaste utfall
Alla invånare ska erbjudas en god, nära, jämlik och samordnad hälso- och sjukvård, omsorg och socialtjänst som förebygger ohälsa och stärker hälsan. Antal personer som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar.	18 personer augusti 2023 (median)	✗	13	18
Hälso- och sjukvård, omsorg och socialtjänst ska vara lättillgängliga och invånare ska vara delaktiga utifrån sina förutsättningar och behov. Andelen äldre som bor i särskilt boende och som anser sig ha inflytande och får tillräckligt med tid.	72 % (män 80 %, kvinnor 69 %)	✗	74	69
Den fysiska och psykiska hälsan för barn och ungdomar boende i Mjölby kommun ska förbättras utifrån självskattning i Om mig-enkäten.	Snittvärde killar och tjejer 2020-2022: 71,4 %	✓	71,5	71,8

Grönt (✓) = Uppnått, Rött (✗) = Ej uppnått, Grått (○) = Bedömning kan inte göras

Mål 1 – antal personer en hemtjänsttagare möter (Kolada: U21402)

Det senaste utfallet avser mätning de första två veckorna i december 2024. Målet på medianvärde på 13 personer till 2025 är ett långsiktigt mål. Ett mål som inte förväntades att uppnås under 2024.

På grund av ett räknefel som finns i leverantörernas rapporter i det system som följer upp personalkontinuitet har det uppdagats att det bakåt i tiden funnits problem med denna statistik. Det innebär att den rapportering som tidigare skett under året, tertialrapport 1 och 2, inte varit korrekt. Förvaltningen kan därför inte jämföra aktuellt resultat längre tillbaka i tiden än augusti 2024. Förvaltningen kommer under första kvartalet 2025 att byta system för uppföljning av personalkontinuitet. Fram till dess finns en manuell rutin för att beräkna ett tillförlitligt värde på medelvärde och median.

Antal personal en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, median (U21402):

Enhet*	Augusti	Septemb er	Oktober	Novembe r	Decembe r
Hemtjänst Hemstöd	19	15	16	16	15,5
Hemtjänst Lundby	19	18	16	19	17
Hemtjänst Öster	18	18	16	17	19,5
Skänninge hemtjänst	19,5	20	19,5	19	18
Hemtjänst Kungshöga	22	20	20	18	25
Hemtjänst City	21	15	16	13	16,5
Hemtjänst Haga	20	16	18,5	14	14,5
Vifolkagården	16,5	19	17	15	16,5
Totalt, median:	19	18	18	17	18

*) Avser endast dagtid klockan 7-21.

Vid det senaste utfallet i december 2024 uppgår medianvärdet till 18,0 och som framgår i tabellen ovan så finns stor variation mellan kommunens olika hemtjänstenheter. Ingen av enheterna når i december det långsiktiga målet på 13,0 personer. Skillnaderna mellan enheterna och månaderna beror på hög sjukfrånvaro som varierar över tid i grupperna. I hemtjänst City har flera hemtjänsttagare flyttat eller avlidit, så man har inte haft behov av vikarier vid frånvaro. De flesta hemtjänstenheter har delat in hemtjänstområdet i mindre grupper som göra att kontinuiteten ökat förutom hemtjänst Kungshöga som inte har genomfört förändringen då det geografiska området inte är så stort. Hemtjänst Kungshöga har höga sjuktal, vilket ökar behovet av att anställa vikarier eller låna in medarbetare från andra hemtjänstgrupper. Hemtjänst Öster har flera vakanta tjänster, vilket leder till att behovet av vikarier har varit stort.

Tillitsstyrd planering är infört inom några hemtjänstområden med arbetsgrupper indelade i mindre grupper, vilket bland annat ökar möjligheten för en bättre personalkontinuitet.

Fokus har varit på att optimera planeringen av insatserna. Bland annat med målsättningen att i så stor utsträckning som möjligt se till att den fasta omsorgskontakten till kunden ingår i den arbetsgrupp som utför insatserna.

Det evidensbaserade arbetssättet med IBIC har också ökat möjligheterna till personalkontinuitet och den enskildes delaktighet.

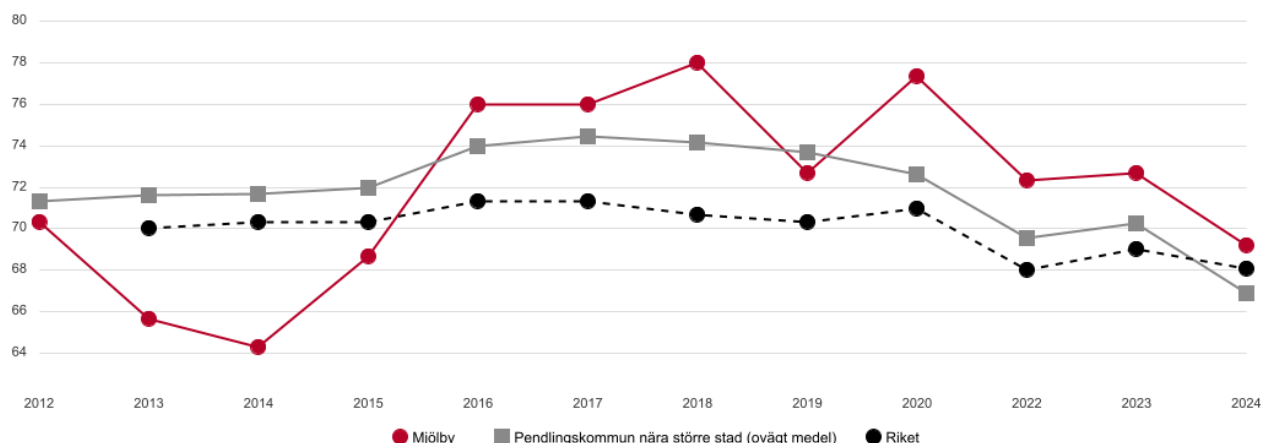
Mål 2 – inflytande och tillräcklig tid i omsorg för personer i särskilt boende (Kolada: U23506)

Medelvärde i de tre frågorna som mäter inflytande och tid i Socialstyrelsens nationella brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen" för 2024 är 69%. Det är en minskning från föregående års resultat på 73%. Följande tre enkätfrågor ställs till personer i särskilt boende. Procentsiffran anger hur stor andel av svarande som svarat "alltid" eller "oftast".

Nr	Fråga	Svar 2024	Svar 2023
F9	Brukar personalen ha tillräckligt med tid för att kunna utföra sitt arbete hos dig?	74%	76%
F11	Brukar du kunna påverka vid vilka tider du får hjälp?	56%	65%
F13	Brukar personalen ta hänsyn till dina åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras?	76%	77%
Medelvärde:		69%	73%

Vid en jämförelse med andra kommuner så är Mjölby kommuns resultat något över medelvärdet. Trenden för denna parameter har varierat över tid men är något över medelvärdet i riket och i pendlingskommunerna de tre senaste åren.

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - inflytande och tillräckligt med tid, medelvärde.
Källa: Kolada

Resultat per vårdboende*	Svar 2024	Svar 2023
Vifolkagårdens vårdboende	60%	60%
Bokens vårdboende	64%	70%
Skänninge och Väderstad**	70%	70%
Slomarps vårdboende	78%	86%

*) Resultatet per boende, medelvärdet av de tre frågorna.

**) Folkungagårdens vårdboende, Sankta Ingrid's vårdboende och Änggårdens vårdboende har för få antal svarande för att redovisas var för sig.

Medelvärdet i de tre frågorna som mäter inflytande och tid på de olika vårdboendena skiljer sig åt 2024. Skillnader mellan enheternas medelvärde förekom även 2023, men är större 2024.

På frågan "Brukar personalen ha tillräckligt med tid för att kunna utföra sitt arbete hos dig?" är resultatet lägre på Bokens vårdboende och på Vifolkagårdens vårdboende än riket. Dessa två vårdboenden har en övervägande andel somatikplatser.

Medelvärdet på frågan "Brukar du kunna påverka vid vilka tider du får hjälp?" är det resultat som minskat mest på totalen, samtliga enheter ligger under rikets snitt. Den enskilde ska, så långt det är möjligt, kunna få hjälp vid de tidpunkter de önskar. Det utgör en utmaning i det dagliga arbetet, särskilt om fler önskar hjälp vid samma tid.

Den fråga som har minst förändring från föregående år och ändrat sig en procentenhet till det sämre på totalen är "Brukar personalen ta hänsyn till dina åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras?". Samtliga enheter förutom Slomarps vårdboende ligger lägre än riket.

Åtgärder har vidtagits bland annat genom att intensifiera utvecklings- och kvalitetsarbetet med arbetssättet IBIC, genomförandeplaner utifrån den enskildes delaktighet, kontinuerliga uppföljningar och arbetsgrupps dagliga arbete. Fortsatt arbete behövs för att öka den enskildes känsla av delaktighet.

Mål 3 – barn och ungdomars hälsa (regional Om mig-enkät)

För målet gällande fysisk och psykisk hälsa för barn och ungdomar utgörs det senaste utfallet av medelresultat från mätningar under år 2021-2023. Resultatet efter 2023 års mätning är för tjejer 60,4% och för killar 83,2%, vilket visar på en positiv trend jämfört med föregående år.

Ny mätning genomförs under hösten 2024 och det så kallade kommunresultatet förväntas vara klart i februari 2025.

Utfall 2021: 70,6%* (tjejer 59,2% killar 82,0%)

Utfall 2022: 71,2%* (tjejer 60,0% killar 82,4%)

Utfall 2023: 71,8%* (tjejer 60,4% killar 83,2%)

*) Samtliga utfall baserar sig på ett glidande medelvärde över tre år.

Förvaltningen bidrar till resultatet på flera sätt. Olika typer av stödgrupper erbjuds barn och ungdomar och det finns en e-tjänst för att möjliggöra snabb kontakt med Familjeteamet och enskilt stöd. Även olika typer av föräldrastödsgrupper erbjuds. MiniMaria vänder sig till barn och ungdomar, även där finns en e-tjänst för att möjliggöra snabb kontakt. Utifrån Om mig-enkätens resultat och kommande ny socialtjänstlag behövs fortsatt utveckling av stödet till och barn och ungdomar. En utveckling som behöver ske i samverkan med andra förvaltningar och Regionen. Arbetet med barn och ungdomar i SSPF och Ungdomslotsarnas arbete kan också påverka kommande resultat positivt.

Kommentar gällande de tre kommunfullmäktigemålen

Omsorgs- och socialnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att till sammanträdet i mars 2025 återkomma med förslag på utvecklade kommunfullmäktigemål till nämnden inför 2026.

2.4 Uppföljning av nämndspecifika mål

Nämndspecifikt mål	Utgångsläge Mål och budget 2024-2026	Bedömning	Målvärde	Senaste utfall
Barn och vuxna får i ett tidigt skede det stöd de behöver. Utredningstid i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom barn och ungdom 0-20 år, medelvärde	103 dagar (perioden jan-aug 2023)	✗	90	91
Egenförsörjningen i kommunen ska öka. Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel %	36 % (2023)	✗	38	27
Grönt (✓) = Uppnått, Rött (✗) = Ej uppnått, Grått (○) = Bedömning kan inte göras				

Mål 1 - Barn och vuxna får i ett tidigt skede det stöd de behöver (Kolada: U33401)

Resultatet avser hela 2024. Utredningstiderna på enheten Barn och unga har sjunkit ytterligare jämfört med föregående år. Alla tjänster på enheten är nu bemannade med tillsvidareanställd personal, vilket lett till en ökad stabilitet i personalgruppen som möjliggjort utveckling av arbetet. Senaste utfallet visar 91 dagars utredningstid vilket är nära målet på 90 dagar.

Mål 2 - Egenförsörjningen i kommunen ska öka

Resultatet avser hela 2024. Resultatet anger inte personer som har egen försörjning genom sjukersättning eller ersättning från Arbetsförmedlingen. Under 2025 ska redovisning ske av alla typer av egenförsörjningsorsaker inklusive sjukersättning eller ersättning från Arbetsförmedlingen. Arbetslösheten fortsätter att öka i stora delar av landet och även i Mjölby kommun, den ökar främst i gruppen unga vuxna. Inskrivningarna på enhet arbete och integration har under året ökat i takt med att antalet hushåll med ekonomiskt bistånd ökat. Den 30 december 2024 har enheten arbete och integration 170 personer inskrivna, som även får stöd i form av ekonomiskt bistånd från enhet vuxen. Majoriteten de personer som kommit från enhet vuxen har behov av arbetsförberedande insatser samt kartläggning för att utreda arbetsutbud. Målgruppen står fortsatt långt ifrån arbete och

studier och har behov av både kartläggande och förberedande insatser.

Kommentar gällande nämndmålen

Omsorg- och socialnämnden har gett i uppdrag till förvaltningen att tydliggöra nämndmålen och styrtalen med definitioner och målvärden, utveckla fler mål och styrtal samt öka mätbarheten och möjliggöra att jämförelserna mellan åren för de olika styrtalen kan kvalitetssäkras. Uppdraget redovisades till nämnden i september 2024 och ska gälla från och med 2025.

2.5 Redovisning av särskilda satsningar

De särskilda satsningarna under året är delaktighet och inflytande, digital utveckling samt Nära vård.

Delaktighet och inflytande

De nationellt framtagna arbetssätten och metoderna enligt Individens/Barns behov i centrum (IBIC/BBIC) är centrala för att möjliggöra delaktighet och inflytande för de enskilda. Fortsatt implementering och fördjupningar i dess arbetsmetoder sker på olika sätt. Utöver de grundläggande delar som beskrivs i olika styrdokument och värdegrundsunderlag bland annat avseende ledarskap, dokumentation, fast omsorgskontakt, teamsamverkan, bemötande och förhållningssätt har stödmaterial tagits fram och kompetensutvecklingsinsatser genomförts. Fokus har även varit på avvikelshanteringen, arbetet med genomförandeplaner och utveckling av nätverk.

Digital utveckling

Kommunledningen har beslutat om att tillföra medel för att tillgängliggöra kvalitetsledningssystemet digitalt. Målsättningen är att möjliggöra enkel, säker och snabb åtkomst till information och data för att säkerställa kvaliteten i insatserna. Projektet har startats upp under juni 2024 och beräknas vara klart i juni 2026.

Nära vård

Förutsättningar för en god och nära vård är teamsamverkan på olika nivåer inom omsorgs- och socialnämndens verksamheter och tillsammans med andra aktörer inom och utom kommunen. En god och nära vård är starkt sammankopplat med omställningen till ny socialtjänstlag. Förvaltningens processledare med inriktning Nära vård samarbetar med utvecklingsledare för omställningsarbetet till den nya socialtjänstlagen.

Inom förvaltningen pågår flera utvecklingsarbeten i samverkan. Här följer några exempel

- arbete med att implementera trygghetsskapande digitala lösningar
- säker digital kommunikation (SDK) med verktyget Sefos
- samverkan mellan myndighet och utförare
- rehabiliterande arbetssätt
- arbete med kvalitetsregister
- utveckling av Medborgarservice 2.0 med syfte att det ska bli lättare att få kontakt med verksamheten i förvaltningen
- ABC för god psykisk hälsa i samarbete med kultur- och fritidsförvaltningen
- samt så kallad demensrond tillsammans med vårdcentralerna i område Väster som omfattar västra delarna av Region Östergötland samt Mjölby, Ödeshög, Vadstena, Boxholm och Motala kommuner.

Inom individ- och familjeomsorgen pågår flera samverkansprojekt inför omställningen till ny socialtjänstlag (Framtidens socialtjänst). Bland annat bestående av:

- samverkansformen Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid (SSPF)
- avhopparverksamhet – utveckling av samarbete med polisen och kringliggande kommuner i Östergötland

- ungdomslotsar – samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen som organiserar ungdomslotsarna
- SKISS – samverkan mellan Arbetsförmedlingen och enheten arbete och integration
- samverkansmodell barn och unga tillsammans med Östergötlands kommuner och Region Östergötland
- uppstart av Etableringscentrum
- samt uppstart av Team hemmaplan.

3. Ekonomi

3.1 Driftredovisning

Budgetverksamhet (tkr)	Driftbudg 2024 Bruttokostn	Driftbudg 2024 Nettokostn	Utfall 2024 Nettokostn	Avvik budg-utfall Nettokostn
Nämnd och styrelseverksamhet	2 042	2 042	1 719	323
Gemensam förvaltning	40 309	29 083	24 528	4 556
Äldreomsorg	406 640	367 759	365 683	2 077
Funktionsstöd ej LSS/SFB	34 374	32 949	33 403	-454
Insatser enligt LSS	168 012	159 491	169 505	-10 014
Individ- och familjeomsorg	149 762	145 577	156 074	-10 497
Särskilt riktade insatser	22 070	14 283	11 404	2 879
Summa	823 209	751 184	762 315	-11 131

Slagsummering (tkr)	Driftbudg 2024 Bruttokostn	Driftbudg 2024 Nettokostn	Utfall 2024 Nettokostn	Avvik budg-utfall Nettokostn
Intäkter	0	-72 025	-103 046	31 021
Personalkostnader	491 883	491 883	493 348	-1 465
Lokalkostnader	56 046	56 046	57 219	-1 173
Övriga kostnader	274 790	274 790	314 091	-39 301
Kapitalkostnader	490	490	703	-213
Summa	823 209	751 184	762 315	-11 131

Jämförelse senaste prognosen 2024 och slutligt utfall 2024

I den senaste prognosen som omsorgs- och socialnämnden erhöll under 2024 uppgick det prognostiserade resultatet till -16 044 tkr. Utfallet för helåret visar -10 442 tkr. Efter senaste prognosen har bland annat följande ekonomiska händelser/budgethändelser inträffat.

Tilläggsanslag från kommunledning har tillkommit för:

- Ekonomiskt bistånd för ukrainska flyktingar som folkbokfört sig i Mjölby +1 100 tkr
- Projekt för utveckling av kvalitetsledningssystemet +1 600 tkr**

**) Flerårigt projekt – endast nyttjat 400 tkr 2024, resterande följer med i tillägsbudget till 2025 och 2026.

Vite och återkrav riktat mot privata utföraren som driver Vifolkagårdens vårdboende, kostenhet och hemtjänst i Mantorp.

- För ej verkställd bemanning uppgår under 2024 till 2 370 tkr,
- samt vite om 430 tkr, dvs. totalt 2 800 tkr.

I prognosen har tidigare knappt 2 000 tkr av detta tagits hänsyn till. +1 000 tkr

Övrig skillnad till senaste prognosen uppgår till knappt 1,2 mkr och beror på att förvaltningen slutligen erhöll mer statsbidrag än väntat inom äldreomsorgen samt att underskottet för externa placeringar inom LSS blev något mindre än väntat.

Redogörelse för avvikelser per verksamhetsområde

Gemensam förvaltning

+4,6 mkr

Nämnden har inför budget 2024 beslutat att avsätta en ofördelad budgetpost om drygt 5,2 mkr. Syftet med denna post är att bidra till nämndens budget som en buffert för oförutsedda förändringar i förvaltningens ekonomi. I utfallet används dessa medel i sin helhet och genererar ett överskott centralt i förvaltningen om 5,2 mkr, som används till att balansera underskott i verksamheterna nedan.

Inom den gemensamma förvaltningen finns vissa underskott i övriga förvaltningsövergripande kostnader för bland annat annonsering, väktartjänster och kostnader relaterade till verksamhetssystem samt lägre statsbidrag från Migrationsverket för nyanlända än budgeterat. Även vissa nedskrivningar av lagervärde kopplat till kommunens krislager har skett om ca 0,7 mkr (avseende b.la. munskydd vars förfallodatum passerat). Detta balanseras dock upp av vissa överskott inom centrala staben samt ett tilläggsanslag till den centrala staben för utveckling av kvalitetsledningssystemet, ett tilläggsanslag som erhöles sent under budgetåret 2024.

Äldreomsorg

+2,1 mkr

Vårdboenden

-1,6 mkr

Underskott finns inom Sankta Ingrid's vårdboende och Dacke korttidsboende som tillsammans uppgår till -1,9 mkr. Dessa mindre enheter har under många år haft underskott, som tidigare vägs upp av överskott bland de andra vårdboendena. Sankta Ingrid's vårdboende är av nämnden beslutat att avvecklas under 2025 och för resterande boenden utvecklas en ny resursfördelningsmodell till 2025 för att ge enheterna bättre avvägda budgetförutsättningar utifrån bemanning och därmed ge bättre förutsättningar för enheterna att hålla sin budget, oavsett stort eller litet boende.

Vårdboenden entreprenad

+3,8 mkr

De vårdboenden som drivs på entreprenad visar på lägre belägningsgrad än väntat, vilket gör att utbetalningarna till privata utförare varit ca 1 mkr lägre än budgeterat. Utöver detta tillkommer ett återkrav och från den privata utföraren som driver Vifolkagårdens vårdboende om totalt 2,8 mkr, läs mer om detta i avsnittet "viktiga händelser" ovan.

Hälso- och sjukvård

+1,5 mkr

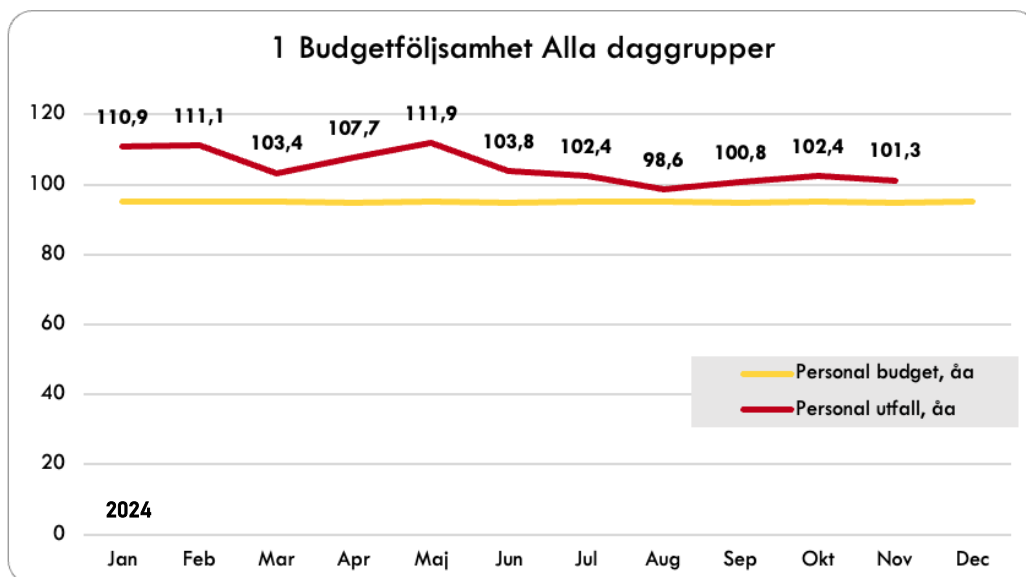
En oväntad ökning av statsbidraget avseende utökning av sjuksköterskor inom särskilt boende har tillkommit under sommaren 2024, vilket ger ett tillfälligt tillskott och överskott under budgetåret 2024. Statsbidraget finns även under 2025, men väntas då återgå till samma nivå som innan 2024.

Hemtjänst

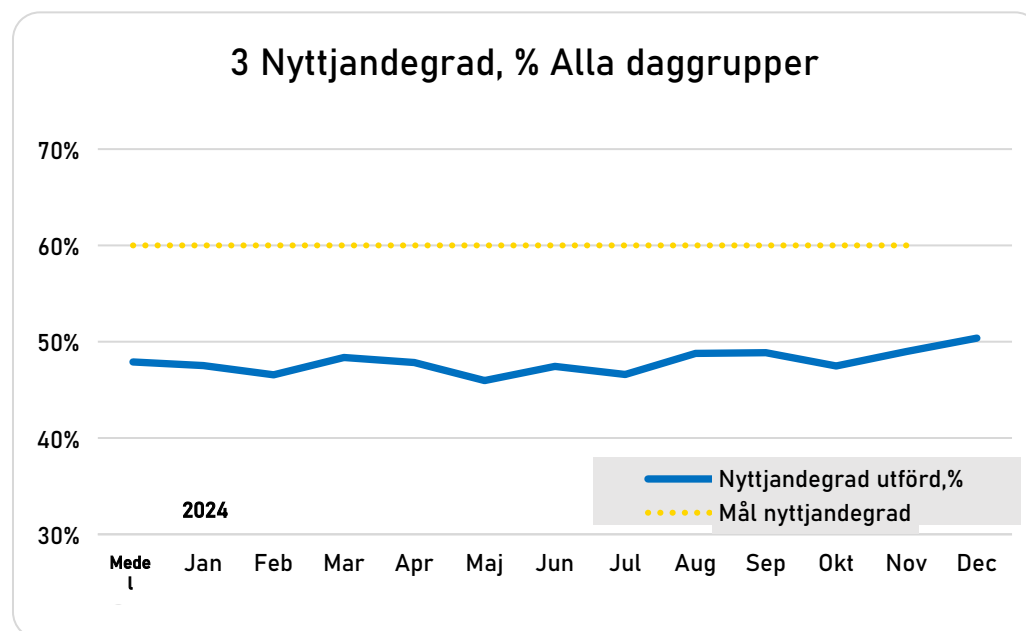
-1,6 mkr

Hemtjänstens insatser och bemanning har minskat under det senaste halvåret, vilket förbättrar verksamhetens resultat när den arbetade tiden fortsatt minskar. Ett effektiviseringsarbete och bemanningsprojekt pågår inom verksamheten för att förbättra nyttjandegraden. Större underskott finns fortsatt inom hemtjänstens nattpatrull, vars budget har justerats och omfördelats i förhållande till övriga hemtjänstgrupper i budget 2025.

Bemanningen har under året fortsatt minska, i den röda linjen nedan redovisat som antal årsarbetare inom dagbemanningen (omräknat från totala personaltimmar, både månads- och timanställda). Under 2023 var bemanningen i genomsnitt 115 årsarbetare, i början av 2024 cirka 111 årsarbetare och i slutet av 2024 närmre 101 årsarbetare.

Under samma period har tiden på utförda hemtjänstinsatser minskat något, från i genomsnitt 8 560 timmar per månad under 2023 till 8 340 timmar per månad 2024, en minskning på drygt 6%. Samtidigt har bemanningen minskat med drygt 8%, vilket tyder på en ökad effektivitet/nyttjandegrad. Nyttjandegraden under 2023 var i genomsnitt 46,4%. Under 2024 har nyttjandegraden i genomsnitt varit 47,9% i hemtjänstens daggrupper (i de första tre månaderna av 2024 47,5% och de sista tre månaderna av 2024 48,9%).

Funktionsstöd ej LSS/SFB

-0,5 mkr

Kostnaderna för köpta placeringar enligt socialtjänstlagen (SoL) har varit högre än budgeterat.

Insatser enligt LSS

-10,0 mkr

En översyn pågår av kommunens resursfördelningsmodell inom LSS och från och med budgetåret 2026 finns ett förslag på en modell för att ersätta nämnden för ökande volymer inom LSS-insatserna. Innan budgetåret 2026 har detta saknats och nämnden endast ersatts för nya boenden i den egna

kommunen, men inte för ökade volymer i externa placeringar – eller några volymökningar i andra LSS-insatser än boende i egna kommunen..

Personlig assistans LSS

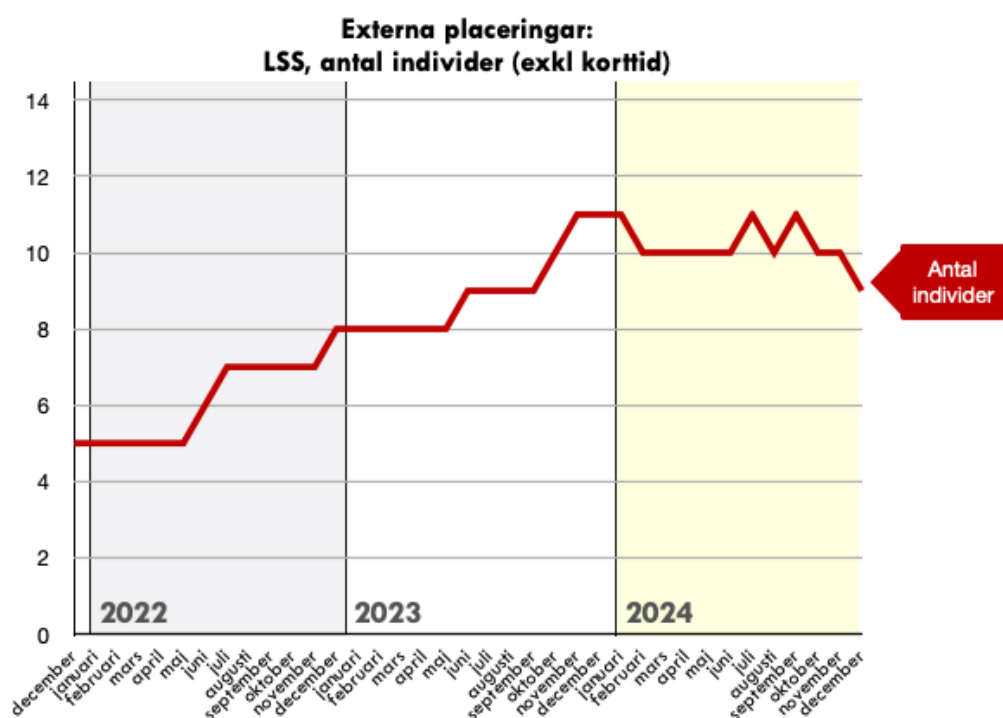
-2,0 mkr

Fler timmar än budgeterat nyttjas inom LSS-området personlig assistans. Sedan 2022 har antalet timmar ökat med ca 8% över två år, utan att budget har ökat motsvarande. Till 2025 års budget är denna volymökning dock tillförd i budgetmedel till personlig assistans inom LSS-området.

Externa LSS-placeringar

-6,8 mkr

De köpta placeringarna inom LSS visar en fortsatt hög kostnadsbild och är den enskilt största orsaken till budgetunderskott inom LSS. Per december 2024 är antalet externa LSS-placeringar nio stycken. Ett aktivt arbete pågår inom förvaltningen för att minska antalet externa placeringar. Dock är en avgörande faktor att kommunen behöver ha fler egna boendeplatser att erbjuda. Därför utreds en eventuell snabbstart av LSS-boenden i de lokaler som friställs i och med avvecklandet av Sankta Ingrid's vårdboende. Under 2025 intensifieras arbetet genom att erbjuda externt placerade personer plats på kommunens nya LSS-boende i Mantorp.

Individ- och familjeomsorg

-10,5 mkr

Inhyrd personal / konsulter

-5,2 mkr

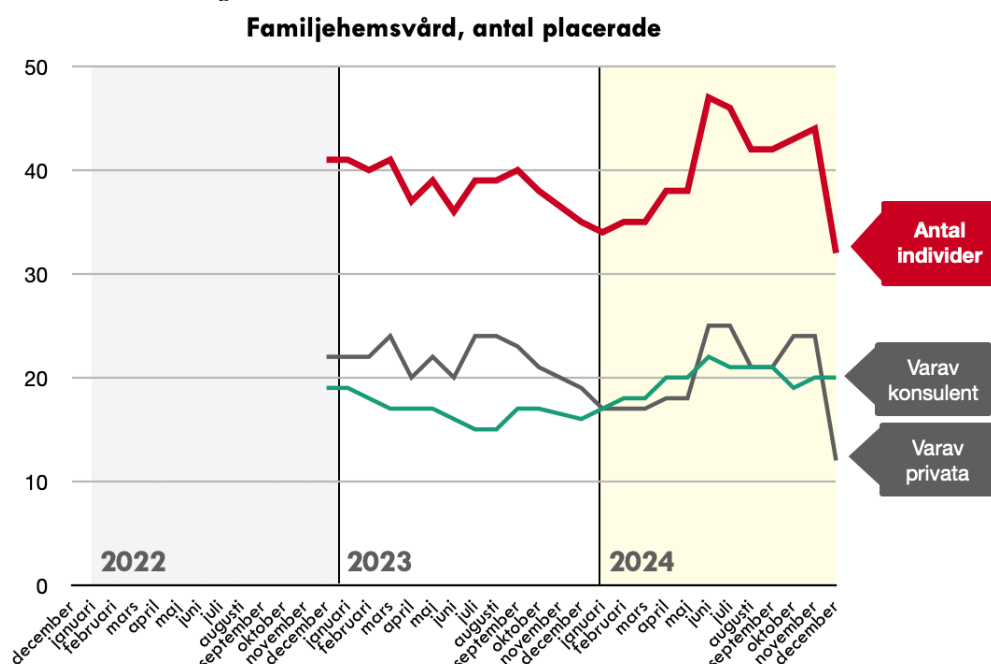
Tillfälligt inhyrd personal inom IFO uppgår till 8,1 mkr under 2024, dock så balanseras detta upp av vakanser i ordinarie personalbudget om ca 2,9 mkr. Tack vare ett arbetsmiljöarbete inom bland annat myndighetsdelen Barn och unga har konsulterna fasats ut under våren/sommaren 2024 för att inte ha några konsulter kvar alls hösten 2024. Detta innebär att verksamheten inte förväntas upparbeta mer underskott för konsulter framgent.

Köpta placeringar IFO

-5,9 mkr

Placeringskostnaderna ökar och i synnerhet budgeten för extern familjehemsvård för barn och unga. Samtidigt har placeringskostnader minskat för HVB-placeringar av vuxna där ett arbete fortgår inom

ramen för, till exempel, Bostad först. Av tabellen nedan framgår utvecklingen av antal placerade inom enhet barn och unga.

Den särskilda satsningen som finns i budget 2025 Team Hemmaplan ses som en god möjlighet för verksamheten att i tidigare skede kunna arbeta förbyggande och därmed minska antalet externa placeringar framåt. Se punkt sex i åtgärdsplanen nedan. Med detta arbete förväntas även denna kostnadspost minska och kommer att följas upp löpande under 2025.

Särskilt riktade insatser

+2,9 mkr

Enheten arbete och integration finns i denna del av budgeten. En satsning om 2 mkr har gjorts på arbetsmarknadsåtgärder som börjat omsättas inom i synnerhet ferietjänster och framtidsjobb. Framtidsjobb är under vidareutveckling och förhoppningen är att kunna få in personer som idag finns i ekonomiskt bistånd i ännu större omfattning till framtidsjobb.

Åtgärdsplan för ekonomi i balans

Omsorgs- och socialnämnden fattade 2024-04-23/ § 70 beslut om en åtgärdsplan med sex punkter för att nå en ekonomi i balans. Denna åtgärdsplan har månadsvis följts upp i samband med ekonomirapporterna till nämnden. De sex punkterna förväntas få genomslag under 2025 och för att därefter få en helårseffekt 2026. Den ekonomiska effekten finns sammanställd i en tabell nedan. Eftersom punkterna är genomgripande och kräver stora förändringar på verksamheten så är effekten på 2024 högst begränsad:

1. **Bilaga J:** Den ursprungliga planen var att införande av bilaga J inom LSS-boenden, skulle ske på fem LSS-boenden 2025. Efter riskbedömningar har denna siffra behövt justeras ner till färre boenden. Efter denna nedjustering omformulerades åtgärds punkten inom LSS av omsorgs- och socialnämndens genom beslut 2024-12-03/ § 174, till att även innefatta att minska antalet externa placeringar inom LSS.

Genom att erbjuda de personer som bor på gruppboendestäder i en annan kommun en gruppboendestadsplats i Mjölby kommun förväntas nämnden få en kostnadsminskning under 2025. Detta när nya platser öppnas, som till exempel det nya LSS-boendet i Mantorp som öppnar under hösten 2025. Och från och med 2026 med ett större belopp eftersom det då får

helårseffekt. Utöver detta pågår i en särskild satsning ett projekt för att snabbstarta nya LSS-platser i Skänninge (Sankta Ingrid), vilket på samma sätt kan åstadkomma en kostnadsminskning i de externa placeringarna för de personer som idag bor i en annan kommun. Anledningen till detta är att kostnaden för en plats i egen regi är lägre än en extern plats i en annan kommun.

2. **Sankta Ingrids vårdboende:** Avvecklingen av Sankta Ingrids vårdboende går snabbare än planerat och det belopp som finns beräknat för 2025 förmodas överträffas med cirka 1 mkr. Den ursprungliga planen är en minskad kostnad för vårdboendet i samband med avvecklingen. Men som på sikt till delar vägs upp av den ökade kölängden och därmed ökade genomsnittliga kötiden till särskilt boende, vilket förväntas ge upphov till ökad belastning i hemtjänsten. Detta innebär att effekten av avvecklingen av Sankta Ingrids vårdboende med de minskade kostnaderna för boendet, delvis vägs upp av planerade ökade kostnader i hemtjänsten. Nettoeffekten väntas dock ändå bli positiv och ge en total kostnadsminskning för hela förvaltningen om 4,3 mkr 2025 i den ursprungliga planen/budget för 2025 och 5,3 mkr 2025 enligt ny prognos. År 2026 är beloppet högre för att effekten då gäller hela året. 2027 sjunker dock det besparade beloppet till följd av den ökade kötid som dessa 16 avvecklade platser förmodas ge upphov till, vilket ger ytterligare ökade kostnader inom hemtjänsten.
3. **Bokens vårdboende - utökning av antal platser:** Under våren 2025 väntas nya platser på Bokens vårdboende öppnas, vilket – trots branden på Bokens vårdboende - följer den ursprungliga tidplanen i kalkylen. Det innebär att åtgärden förmodas fullföljas enligt och får ekonomisk effekt enligt plan 2025. Det innebär en marginell kostnadsökning i bemanning på vårdboendet, men en större kostnadsminskning i hemtjänsten. Detta eftersom kostnaden för dessa ärenden inte längre belastar verksamhetsområdet hemtjänst.

Att denna effekt blir annorlunda än vid avvecklingen av Sankta Ingrid beror på att dessa tillförda platser på Bokens vårdboende sker till låg ytterligare kostnad per plats (marginalkostnad) och görs till en mycket lägre kostnad per plats än Sankta Ingrids vårdboende. Den låga ytterligare kostnaden per plats på Bokens vårdboende beror bland annat på att boendet redan är bemannat med alla kringfunktioner och nattpersonal, samt att bemanningstalen på dagpersonalen tillåts sjunka något, sett till årsarbetare per plats.

4. **Trygghetsvårdar:** Trygghetsvårdar motsvarande två årsarbetare avvecklades redan efter sommaren 2024 och fick därmed viss ekonomisk effekt under 2024, men får helårseffekt 2025 och framåt.
5. **Kungsvägens HVB:** Kungsvägens HVB avvecklades under 2024 enligt plan och de fåtal boende där kunde erbjudas andra insatser. Kostnaden för dessa insatser är marginella jämfört med kostnadsminskningen för personalen på boendet, vilket väntas ge en relativt stor effekt om 4 mkr 2025. Från 2026 och framåt blir den ekonomiska effekten större, eftersom lokalen då också kan sägas upp. Anledningen till att effekten blev så stor var att platserna inte nyttjades. Det var många tomma platser, vilket innebar en mycket låg beläggning på boendet och därmed en stor personalstyrka per belagd plats.
6. **Team hemmaplan:** Är en särskild satsning i budget för 2025. Denna nya insats ska arbeta intensivt på hemmaplan med barn och unga samt deras föräldrar och omgivning, för att på ett tidigt stadium fånga upp barn och unga innan det går så pass långt att en kostnadsintensiv extern placering behövs. Om de berörda barnen och ungdomarna kan bo kvar hemma förväntas dels deras eget välmående öka jämfört med att placeras externt, samtidigt som kostnaden uteblir för externa placeringar.

Vissa placeringar som det finns förhoppning att undvika kostar miljontals kronor per barn eller ungdom per år, vilket gör att Team hemmaplan väntas generera ett överskott genom att

de minskade kostnaderna för externa placeringar överstiger de ökade personalkostnaderna som uppstår när Team hemmaplan inrättas. Den ekonomiska planen är att insatsen kommer att medföra kostnader under uppstartsåret 2025, eftersom den positiva ekonomiska effekten i form av uteblivna placeringar förmodats komma med viss fördröjning och ackumuleras över tid.

Kommunfullmäktige har beslutat att stötta omsorgs- och socialnämnden under budgetåret 2025 för uppstart av Team hemmaplan. Detta genom att skjuta till medel till nämnden motsvarande de 2,5 mkr som Team hemmaplan förväntas kosta under 2025 (i netto).

I tabellen nedan framgår en sammanställning av åtgärdsplanen.

- Effekten 2024 är försumbar, och faktiskt negativ på grund av att införandet av åtgärderna kommer med viss kostnad, samtidigt som effekten i form av kostnadsminskning uppstår med viss fördröjning.
- Under 2025 väntas en kostnadsminskning om 10,5 mkr jämfört med om dessa åtgärder inte hade genomförts. Dessa åtgärder ligger till grund för budget 2025 och är en betydande orsak till att nämnden har en balanserad budget som utgångspunkt under 2025.
- År 2026 väntas åtgärderna generera större kostnadsminskningar till följd av att flera av åtgärderna då får helårseffekt, då flera åtgärder beräknas få ekonomisk effekt endast under delar av 2025 (men hela 2026). De förväntade kostnadsminskningarna jämfört med om åtgärderna inte hade genomförts planeras då uppgå till 24,6 mkr. Kostnaderna för omsorgs- och socialnämnden 2026 beräknas alltså blivit 24,6 mkr högre om åtgärderna inte hade genomförts.

Åtgärd	Område	2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027-	Status
1 Bilaga J inom LSS	LSS	0 tkr	+ 1 100 tkr	+ 3 000 tkr	+ 3 000 tkr	Ursprungligen: 5 st boenden. Nu: 2 st områden fr.o.m. 1 feb -25 Prognos: 4 st fr.o.m 2026
Lövgatan - prioritera externa placeringar			+ 1 650 tkr	+ 4 950 tkr	+ 4 950 tkr	
2 Vårdboende: Avveckla S:t Ingrid	Äldre	+ 150 tkr	+ 4 350 tkr	+ 5 950 tkr	+ 3 050 tkr	Plan att stängning genomförs våren 2025.
3 Vårdboende: 7 återöppnade platser Boken	Äldre	-350 tkr	+ 900 tkr	+ 1 850 tkr	+ 1 850 tkr	Brand på boken fördröjer utökning av 7 platser. Prel. årsskiftet '24/'25
4 Trygghetsvårdar/värdinnor, mötesplatser	Hemtjänst	+ 251 tkr	+ 1 005 tkr	+ 1 005 tkr	+ 1 005 tkr	Genomförd 1 oktober.
5 Avveckling Kungsvägens HVB	IFO	+ 1 000 tkr	+ 4 000 tkr	+ 5 300 tkr	+ 5 300 tkr	Stängdes 1 okt 2024. Viss hyra och andra kostnader kvarstår.
6 Utveckling Team Hemmaplan	IFO	-1 300 tkr	-2 500 tkr	+ 2 500 tkr	+ 3 500 tkr	Under 2025 skjuter KS/KF till medel för uppstartskostnaden om 2,5 mkr.
Summa		-249 tkr	+ 10 505 tkr	+ 24 555 tkr	+ 22 655 tkr	

Framåtblick 2025

Prognosen för 2025 tar utgångspunkt i resultatet för 2024 (-11,1 mkr) för att fånga den fortsatta ekonomiska utmaningen kring bland annat externa placeringar samt andra underskott som finns i förvaltningen, och justeras med kända förändringar 2025. Detta förändringar innebär bland annat dessa justeringar:

- De utgångna artiklarna i kommunens krislager som skrevs ned med ca 700 tkr 2024 återuppstår ej 2025, vilket påverkar 2025-års resultat med +0,7 mkr jämfört med resultatet 2024.
- Konsulter inom individ- och familjeomsorgen är avvecklade 2025, vilket förmodas påverka resultatet med + 5,0 mkr jämfört med resultatet 2024.

- Personlig assistans inom verksamhetsområde LSS förmodas inte göra underskott 2025 till följd av förstärkt budget 2025. Det innebär ytterligare + 2,0 mkr jämfört med resultatet 2024.
- Enheten arbete och integration tillfördes en satsning i budget 2024 för arbetsmarknadsåtgärder som ännu inte omsatts fullt ut och resulterade i överskott på enheten. Satsningen förväntas under 2025 nyttjas i högre omfattning, vilket förväntas minska överskottet och påverka resultatet 2025 negativt med - 1,0 mkr jämfört med resultatet 2024.
- Den ursprungliga avvecklingsplanen i åtgärdsplanen för att avveckla Sankta Ingrid's vårdboende beräknades ha en längre avvecklingstid under 2025 än vad som nu prognostiseras. Boendet prognostiseras vara helt avvecklat tidigt under våren 2025, vilket är snabbare än tidigare plan och som förmodas påverka resultatet med +1,0 mkr jämfört med åtgärdsplanen och budget 2025.
- Äldreomsorgens vårdboenden förväntas inte göra underskott 2025 till följd av ny budgetmodell. Denna förväntas minska underskottet 2025 med 1,6 mkr jämfört med resultatet 2024.
- Nämndens ofördelade medel är 3,7 mkr högre 2025 än 2024 och är därmed en större buffert som ger större överskott i resultatet 2025 än 2024.

Utgångspunkt, resultat 2024	-11 131
Tillfälligt tilläggsanslag avseende kvalitetsledningssystem uppstår ej 2025	-1 600
Underskott 2024 avseende kommunens krislager, artiklar som förfallit, återuppstår ej 2025	700
Underskott 2024 avseende konsulter inom IFO återuppstår ej 2025, avvecklades under 2024	5 000
Underskott 2024 avseende Personlig Assistans återuppstår ej 2025, budget 2025 förstärkt	2 000
Arbete & Integration omsätter mer av sin satsning på arbetsmarknadsåtgärder och gör mindre överskott 2025 än 2024	-1 000
S:t Ingrid avvecklas något snabbare än tidsplan i åtgärdsplan och budget 2025	1 000
Åtgärdsplanen utförs i övrigt enligt ursprunglig plan/budget 2025	0
Underskott 2024 avseende Vårdboenden återuppstår ej 2025, budget 2025 förstärkt	1 600
Nämndens ofördelade medel, mer avsatt i ofördelat i budget 2025 än budget 2024	3 500
Summa kalkylerat resultat 2025*	69
Vifolkagården, ökad driftkostnad fr.o.m april 2025	-4 667
Övertagandekostnad Vifolkagården 2025 (Nämnden har äskat)	-1 000
Summa kalkylerat resultat 2025, inkl. Vifolkagården	-5 598
*) Notera att all buffert då tagits i anspråk	
	tkr

Denna preliminära prognos för budgetåret 2025 visar att det finns förutsättningar att nämndens budget är i balans med kostnaderna under 2025 (bortsett från övertagandet av Vifolkagårdens vårdboende). Observera dock att övriga områden i budget 2025 (som inte beskrivs ovan), som var i balans under 2024, här också förväntas vara i balans under 2025 och inte upparbeta några underskott under året. Det innebär att det inte finns någon buffert för oförutsedda nya underskott i andra delar av omsorgs- och socialnämndens ekonomi. För att resultatet ska hålla krävs också att åtgärdsplanen (se rubrik ovan Åtgärdsplan för en ekonomi i balans) verkställs enligt plan under 2025.

Om övertagandet av Vifolkagårdens vårdboende och hemtjänsten i Mantorp beaktas förändras dock kostnadsbilden. Ökade kostnader om knappa 4,7 mkr förväntas och utöver detta 1 mkr i omställningskostnader som är en engångskostnad som härrör till själva övertagandeprocessen. Dessa poster riskerar upparbeta ett totalt underskott för nämnden om 5,6 mkr. Dock kan tilläggas att 1 mkr av dessa 5,6 mkr redan äskats av omsorgs- och socialnämnden från kommunstyrelsen.

3.2 Investeringsredovisning

Projektområde	Ack utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024
Ram för mindre investeringar	3 379	6 000	2 621
Summa	3 379	6 000	2 621

Mindre inventarieinköp har under året gjorts för en total summa om knappa 3,4 mkr. Detta är mindre än budgeten på 6 mkr. Bland de lite större inventarieinköpen under året finns:

- Utbyte passersystem Slomarps vårdboende 1,3 mkr
- Rullatorer 0,5 mkr
- Liten elbil till hemtjänst 0,3 mkr
- Generella möbler / inventarier och utbyte av madrasser mm.

4. Personal

	Sjukfrånvaro i procent			Övertidskostnad i tkr		
	Ack 2022-11	Ack 2023-11	Ack 2024-11	Ack 2022-11	Ack 2023-11	Ack 2024-11
600 Nämnd och styrelseverksamhet	0%	1%	1%	0	0	0
601 Gemensam förvaltning	5%	4%	4%	112	108	53
602 Äldreomsorg	9%	9%	10%	2 864	2 511	1 998
603 Funktionsstöd ej LSS/ SFB	11%	10%	6%	712	786	592
604 Insatser enligt LSS	9%	8%	8%	1 724	1 674	1 218
605 Individ- och familjeomsorg	5%	4%	5%	297	487	283
606 Särskilt riktade insatser	5%	6%	8%	13	2	2
Totalt	8,2%	7,9%	8,3%	5 721	5 569	4 146

Fotnot: Personaldata redovisas med en månad efterläpning

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron inom omsorgs- och socialförvaltningen har ökat för perioden januari-november 2024, i förhållande till samma period år 2023. Sjukfrånvaron ligger nu på samma nivå som år 2022.

Sjukfrånvaron har inom verksamhetsområdena äldre, individ- och familjeomsorg samt hemtjänst och hälso- och sjukvård sedan föregående år. Inom förvaltningen centralt (ledningsgruppen, staben och enheten för bemanning och välfärdsteknik, EBV) och inom verksamhetsområde LSS/Socialpsykiatri har sjukfrånvaron marginellt minskat under samma period.

Ökningen av sjukfrånvaron beror främst på att långtidssjukfrånvaron från dag 91 har ökat inom alla verksamhetsområden utom i förvaltningen centralt. Orsaken till långtidssjukfrånvaron varierar men är i de flesta fall inte arbetsrelaterad utan beror på fysiska sjukdomar/besvär som i vissa fall leder till väntan på operationer eller behandlingar, följt av en rehabiliteringsprocess för att återgå till arbete. Psykisk ohälsa är ytterligare en orsak som tenderar att leda till långtidssjukfrånvaro. Det är inte ovanligt att det också är en kombination av psykisk ohälsa och fysiska besvär, vilket gör rehabiliteringsprocessen komplex.

Korttidssjukfrånvaron fortsätter att sjunka och ligger på en lägre nivå än både år 2023 och år 2022 på totalen inom samma period, vilket till största delen beror på en tillbakagång efter åren av pandemi och dess restriktioner. Stabilitet både på chefsnivå och i medarbetargruppen, god personalplanering samt närvarande ledarskap upplevs också ge en positiv effekt på korttidssjukfrånvaron. Inom verksamhetsområde Äldre har den ökat något, vilket främst beror på fysiska besvär och infektionssjukdomar men även psykisk ohälsa hos medarbetarna.

Utifrån måttet på "hög sjukfrånvaro", som är 8,7 %, så är det verksamhetsområde hemtjänst dagtid och hälso- och sjukvård som ligger högre, vilket kan härledas till hemtjänsten.

Det pågår ett större arbete inom hemtjänstorganisationen för att belysa olika delar som i förlängningen förhoppningsvis blir ett led i att minska sjukfrånvaron, till exempel genom att de kan arbeta tillitsbaserat, hur hemtjänstgrupperna organiseras bemanningsmässigt samt planeringen av insatserna hos kund. Det pågår även en ombyggnation och byte av lokaler, för att möjliggöra en bättre arbetsmiljö och ett mer närvarande ledarskap. Det är också av betydelse att cheferna inte har för många medarbetare utifrån komplexiteten på rehabiliteringsärenden. Inom ramen för riskorienterat arbetssätt pågår även ett arbete utifrån olika delar i medarbetargrupperna kopplade till friskfaktorer. Hemtjänsten har haft flera arbetsrättsliga åtgärder, vilket tydligt indikerar ett stort behov av insatser, en betydande arbetsbelastning för chefer och en negativ påverkan på ekonomin.

I övrigt arbetar verksamheterna med ett närvarande ledarskap och att fånga upp tidiga signaler, uppföljningar med de som är sjukskrivna och anpassningar av arbetet i den mån det är möjligt i verksamheterna.

Övertid

Övertiden fortsätter att minska inom samtliga verksamhetsområden och ligger totalt lägre för perioden januari-november 2024, i förhållande till samma period både år 2023 och år 2022.

Minskningen av övertid härleds främst till ett aktivt arbete med planeringen av bemanningen och nyttjandet av resurstid för att täcka vid frånvaro. Minskningen beror även på en stabilare bemanning på vissa enheter, eftersom personalomsättningen minskat och vakanser har tillsatts.

Den främsta anledningen till övertid inom omsorgs- och socialförvaltningen är att den till stor del består av verksamheter som inte kan stå obemannat eller minska bemanningen. Vid exempelvis frånvaro måste någon annan arbeta den tiden och vid avsaknad av vikarier ökar risken för att ordinarie medarbetare behöver arbeta mertid. Verksamheternas karaktär innebär även att enskilda ärenden med kort varsel kan visa sig kräva mer bemanning än vad som varit planerat och även då blir tillgången på vikarier avgörande.

5. Styrtal

Styrtal	Planerat 2024	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
Andel av förvaltningens medarbetare har fått introduktion i Nära vård, %	100	80*	i.u.	92
Andel aktuella genomförandeplaner, %	100	92	89	i.u.
Andel kunder som har en namngiven fast omsorgskontakt inom äldreomsorgen, %	60	100**	100**	0
Andel personer inskrivna i kommunens hemsjukvård som har en rehabiliteringsplan, %	50	100***	45	i.u.
Andel personer inskrivna i kommunens hemsjukvård som har en vårdplan, %	100	100****	95	i.u.

Resultatet avser:

- * genomfört digital grundläggande introduktion
- ** endast hemtjänst och de brukare som bedöms behöva fast omsorgskontakt, alla har fast omsorgskontakt
- *** endast patienter som har behov av rehabplan, alla har rehab plan.
- **** patienter inskrivna i kommunens hemsjukvård, alla har vårdplan

Styrtal 1

Att andelen nya medarbetare som genomfört digital grundläggande introduktion i Nära vård uppgår till 80 % mot planerat 100 % beror främst på att introduktionen under året har ersatts. Utveckling pågår samordnat med introduktion avseende omställningen till ny socialtjänstlag och planeras ingå i ordinarie introduktion framöver.

Styrtal 2

Varje brukare som har beviljad insats enligt SoL respektive LSS ska ha en aktuell genomförandeplan, vilket är uppfyllt till 92 %. Kvalitets- och utvecklingsarbete pågår och har fokus bland annat på dokumentation där genomförandeplaner är centrala. Undantagna från kravet på genomförandeplan är brukare som endast är beviljade serviceinsats i form av trygghetslarm och/eller matdistribution.

Styrtal 3

Utifrån lagkrav ska samtliga hemtjänstkunder som bedöms ha behov av fast omsorgskontakt ha detta i form av namngiven personal. 100 % av alla hemtjänsttagare har 2024 en fast, namngiven omsorgskontakt. Övriga brukare inom andra delar i äldreomsorgen omfattas inte av lagkravet, vilket förklarar att det resultat som 2024 planerades vara 60 % gällde i förhållande till samtliga brukare inom äldreomsorgen. Alla boende på kommunens vårdboenden har dock också en fast omsorgskontakt, men i avvaktan på lagkrav kan denna person vara ett vårdbiträde.

Styrtal 4

Samtliga patienter som av legitimerad personal bedöms ha behov av en rehabiliteringsplan har en dokumenterad rehabiliteringsplan.

Styrtal 5

Samtliga patienter som är inskrivna i den kommunala hemsjukvården av legitimerad personal har en dokumenterad vårdplan.

Kommentar

Omsorg- och socialnämnden har uppdragit åt förvaltningen att tydliggöra nämndmålen och styrtalen med definitioner och målvärden, utveckla fler mål och styrtal samt öka mätbarheten och möjliggöra att jämförelserna mellan åren för de olika styrtalen kan kvalitetssäkras. Uppdraget redovisades till nämnden i september 2024 och ska gälla från och med 2025.

6. Intern kontroll

Kontrollmoment	Status
Kontroll av att Mjölby kommuns program för uppföljning av privata utförare följs	Genomfört
Rapportering av delegationsbeslut till nämnd/ styrelse	Genomfört
Utbetalning av ekonomiskt bistånd	Genomfört
Digitalisering av socialtjänstens insatser	Genomfört

Kontrollmoment 1

Omsorgs- och socialnämnden är nöjd med resultatet av genomförd internkontroll avseende systematisk uppföljning av de privata utförarna eftersom checklista som finns för systematisk uppföljning har uppfyllts på samtliga områden. Avsedda områden består av att en plan för uppföljning som reglerar hur uppföljning och kontroll av den privata utföraren ska gå till finns, att den privata utföraren bedrivit verksamheten i enlighet med de lagar, förordningar och föreskrifter som gäller samt bedrivit verksamhet enligt det avtal som tecknats. Resultatet av uppföljningen av de privata utförarna har återrapporterats till nämnd.

En vidareutveckling kan vara att tydligare systematisera uppföljningen av andra verksamheter som drivs av privata utförare genom enskilda avtal.

Kontrollmoment 2

Omsorgs- och socialnämnden är överlag nöjd med resultatet gällande kontrollen av delegationsbeslut. Utfallet av stickproven för första och andra perioden gällande delegationsbeslut från myndighet är tillfredsställande, då det framgår att de beslut som anmäls av delegat enligt fastställd rutin också framgår av nämndens protokoll. För båda perioderna har även delegationsbeslut om anställning av personal direkt underställd verksamhetschef enligt punkt nr 34.3 i delegationsordningen kontrollerats, eftersom resultatet av samma kontroll för 2023 var otillfredsställande. I resultatet från kontrollen för 2024 har det blivit en märkbar förbättring från juli månad och framåt. Från och med juli månad 2024 har en ny rutin gällande redovisning av delegationsbeslut som rör anställningar börjat gälla. Vidare har ytterligare rutiner gällande administrativa delegationsbeslut upprättats för att säkerställa att nämnden tar del av dessa. Nämnden är nöjd med att en positiv förändring har skett.

Kontrollmoment 3

Omsorgs- och socialnämnden är nöjd med resultatet av granskningen. Kontrollmetoden i form av stickprov och granskning av 10 utbetalningar har dock inte varit ändamålsenlig för att kunna säkerställa att utbetalning av ekonomiskt bistånd sker enligt gällande riktlinjer. Detta då det under våren 2024 utarbetades nya rutiner som först under hösten 2024 har implementerats.

Kontrollmoment 4

Omsorgs- och socialnämnden är nöjd med resultatet av granskningen gällande digitala tjänster. Inom omsorgs- och socialförvaltningen erbjuds insatser i digital utformning främst inom äldre- och funktionshinderområdet. Denna granskning omfattar de två digitala tjänsterna trygghetslarm och digital tillsyn vilka har tydliga arbetssätt och implementerade reservrutiner.

Omsorgs- och socialnämnden fattar beslut om internkontrollplanen för 2025 på sammanträdet den 28 januari 2025.

Blåmarkerade stycken

Blåmarkerade stycken utgår i rapporteringen till kommunstyrelse och kommunfullmäktige på grund av riktlinjer som begränsar rapportens omfattning/längd.

Kommunstyrelsens förvaltning
Kommunstyrelsens Förvaltning
Telefon: 010-234 50 00
E-post: mjolbykommun@mjolby.se
Burensköldsvägen 11-13, 595 80 Mjölby

Världsvan
& Hemkär